Dosarul nr.2a-599/24 (2-23150219-03-2a-18062024)
Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul central (Judecător D. Brașoveanu)

D E C I Z I E
În numele Legii

21 noiembrie 2024
mun.Bălți

Colegiul civil și de contencios administrativ
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, Natalia Chircu,
Judecătorii: Ivan Parii și Dumitru Corolevschi,
grefier Topada Olga,
examinând în ședință publică, fără citarea părților, apelul declarat de Mitrica Radu împotriva hotărârii judecătoriei Soroca, sediul central din 01 decembrie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de OCN ÎCS ”Express Leasing & Microcredit” SRL către Mitrica Radu și Mitrica Mariana privind încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată,

a constatat:

Pretențiile reclamantului:

1. La 23 octombrie 2023 reclamantul OCN ÎCS ”Express Leasing&Microcredit” SRL a formulat o cerere de chemare în judecată în procedura cererilor cu valoare redusă către Mitrica Radu și Mitrica Mariana prin care a solicitat:
- ✓ încasarea în mod solidar a datoriei restante în mărime de 2098, 22 USD;
- ✓ încasarea cheltuielilor de judecată cu titlu de taxă de stat în mărime de 1144 lei.
2. În motivarea acțiunii s-a invocat că, conform contractului de credit nr. MI/19/I274 din 25.09.2019, ÎCS ”Express Leasing&Microcredit” SRL a acordat lui Mitrica Radu un credit în mărime de 3 000 USD, cu termenul de rambursare până la 25.09.2024. Valoarea totală a contractului a format suma de 6 138,15 USD, care trebuia achitată de pârât, în 57 rate lunare, până la data de 25.09.2024, echivalent în lei MD la cursul de achitare, stabilit de reclamant la ziua efectuării plăţii. În baza procesului-verbal de negociere a clauzelor contractuale din 25.09.2019, condiţiile contractului de credit sus menţionat, au fost negociate în mod individual cu pârâtul Mitrica Radu.
3. Mai reține că, drept garanţie pentru obligațiile asumate a servit contractul de fidejusiune nr. fidejusiune nr. 2066/2019/MIT/MIT din 25.09.2019 încheiat cu Mitrica Mariana. Astfel, susține reclamantul că Mitrica Radu nu a respectat condițiile contractului de credit. La data de 18.10.23 datoria acumulată constituia suma de 2 098,22 dolari americani şi se compune din ratele restante - 927,44 USD, plăți declarate scadente - 1 000,78 USD, dobînda de întârziere- 170,00 USD.
4. Prin notificările cu nr. 3227, 3228 din 05.07.2023 și 3875, 3876 din 16.08.2023, reclamantul a solicitat pârâților achitarea datoriei, dar acestea au rămas fără rezultat, fiind sesizată instanţa de judecată.

Poziția instanței de fond:

5. Prin hotărârea judecătoriei Soroca, sediul central din 01 decembrie 2023 cererea de chemare în judecată înaintată de OCN ÎCS ”Express Leasing&Microcredit” SRL către Mitrica Radu și Mitrica Mariana privind încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată a fost admisă integral. S-a încasat în mod solidar de la Mitrica Radu și Mitrica Mariana în beneficiul OCN ÎCS ”Express Leasing&Microcredit” SRL datoria în sumă de 2098, 22 dolari SUA echivalentul în lei conform cursului oficial al BNM la momentul executării hotărârii, și cheltuielile de judecată în sumă de 1144 lei.

Solicitarea apelantului:

6. Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la data de 22 decembrie 2023 Mitrica Radu a contestat hotărârea primei instanțe cu apel nemotivat, solicitând admiterea apelului înaintat, casarea hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă integral acțiunea înaintată.
7. Prin încheierea Colegiului civil și de contencios administrative al Curții de Apel Bălți din 05 iulie 2024 nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Mitrica Radu, s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării cdreii de apel motivate și a bonului plății taxei de stat.
8. La 01 august 2024 apelantul Mitrica Radu a depus cererea de apel motivată prin care a solicitat admiterea apelului înaintat, casarea integrală a hotărârii cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată de OCN ÎCS ”Express Leasing & Microcredit” SRL să fie respinsă.

Argumentele părților:

9. În motivarea cererii de apel s-a invocat că, instanţa de fond superficial a examinat circumstanţele pricinii, în special așa numitul probatoriu legat de dovedirea existenţei datoriei de per ansamblu de 2098,22 dolari SUA fără a se axa pe un calcul matematic, fără a clarifica de unde s-ar lua unele sau altele din sumele indicate în actul dat la situaţia din 18.10.2023. Or, analizând calculul datoriilor pentru contractul de împrumut cu dobânda din 25.09.2019, se determină că urma să achite lunar 80 dolari SUA, rubrica 8 a calcului, care de fapt includea coloana 4, 5 şi 7 adică propriu zis cota împrumutului, dobânda și comisionul lunar, care per ansamblu până la data de 25.08.2023 urma să fie de 4734 52 dolari SUA. Apelantul efectuând o achitare până la data de 15.09.2023 cu luarea în considerație a calcului din 18.10.2023 a unei sume de 3927,55 dolari SUA, constată o restanță doar de 806,97 dolari, care de fapt, în raport cu numărul zilelor de întîrziere, ar fi generat o calculare a dobânzii de întârziere, care evident nu ar fi fost cea de 170 dolari cum este remarcată, considerând a fi cea de doar 23,66 dolari. Astfel, în urma unui calcul matematic, suma datoriei nu ar fi urmat să depăşească 830,63 dolari SUA şi nicidecum nu putea fi de 2098,2 dolari. Nu îi este clar de unde rezultă suma de 1000,78 dolari SUA ca plăţi declarate scadente, care de fapt nu-şi au dovada probatorie.
10. Alăturat menționează că instanţa de fond în mod eronat a interpretat şi aplicat normele de drept material, în special de prevederile art. 1763 şi art. 1764 Cod civil ce țin de regulile de creditate, or în actuala speţă urmau a fi aplicate normele ce ţin de împrumut, or însuşi contractul încheiat la data de 25.09.2019 este de împrumut şi nu

de credit. Prin urmare, instanţa fond a interpretat şi aplicat eronat normele de drept material.

11. Prin referința din 01 octombrie 2024 intimatul OCN ÎCS ”Express Leasing & Microcredit” SRL a solicitat respingerea apelului cu menținerea hotărârii instanței de fond.
12. În conformitate cu prevederile art.276^4 alin.5) CPC, instanța de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, prevederile art.276^3 fiind aplicabile corespunzător.
13. Conform art.276^3 alin.1), 2) CPC, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică. Judecătorul poate să respingă o astfel de solicitare în cazul în care consideră că, ţinînd cont de împrejurările cauzei, nu sînt necesare dezbateri publice. Respingerea se dispune printr-o încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul.
14. Din considerentul că în prima instanță prezenta cauză s-a examinat în procedura cererilor cu valoare redusă, prin încheierea Curții de Apel Bălți din 15 octombrie 2024 s-a dispus examinarea cauzei în procedura cererilor cu valoare redusă fără convocarea părților (f.d.76).

Aprecierea instanstanței de apel:

15. Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, temeiurile invocate în apel, examinând înscrisurile, Colegiul judiciar consideră necesar să admită apelul din următoarele motive:
16. În conformitate cu art.362 alin.1 CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu prevede altfel.
17. Instanţa de apel constată că Judecătoria Soroca,l sediul central a pronunţat dispozitivul hotărârii la 01 decembrie 2023, iar cererea de apel a fost declarată la 22 decembrie 2023, prin urmare în termenul legal.
18. Conform art. 385 lit. „c” CPC al RM, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărîrea primei instanţe, emiţînd o nouă hotărîre.
19. La caz, Colegiul Civil reține că, instanța de fond a examinat cauza civilă conform prevederilor art. 276^4) CPC.
20. Astfel, potrivit art.276^4 alin.4 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condiţiile prezentului cod. Deciziile instanţei de apel nu se supun recursului, fiind definitive şi irevocabile de la pronunţare.
21. În conformitate cu art. 239 CPC al RM, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţa de judecată.
22. Articolul 241 alin. 5) CPC prevede că, în motivarea hotărîrii se indică circumstanţele cauzei, constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe, argumentele invocate de instanţă la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanţa.

23. Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt şi de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluţii trebuie să fie clară şi simplă, precisă, conchisă şi fermă, să aibă putere de convingere.
24. Această dispoziţie legală a fost adoptată în scopul de a asigura o bună administrare a justiţiei, de a întări încrederea justiţiabililor în hotărârile judecătoreşti şi de a da posibilitatea instanţelor superioare să-şi exercite controlul judecătoresc.
25. Suplimentar, Colegiul remarcă că hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanțele care au importanță la soluționarea cauzei și care au fost verificate în ședința de judecată multilateral, complet și au fost elucidate probele privind circumstanțele constatate ale cauzei. Concluziile privind circumstanțele de fapt ale cauzei se motivează în hotărâre prin probele enumerate în art. 117 CPC, iar în conformitate cu art. 118 alin. (5) CPC, instanța judecătorească (judecătorul) este în drept să propună părților și altor participanți la proces, după caz, să prezinte probe suplimentare și să dovedească faptele ce constituie obiectul probațiunii pentru a se convinge de veridicitatea lor.
26. În conformitate cu prevederile art. 121 Codul de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.
27. Articolul 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.
28. În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii.
29. În conformitate cu prevederile art. 118 al-le (1) - (3) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Partea care nu a exercitat pe deplin obligația de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanței judecătorești un demers prin care solicită audierea părții adverse în privința acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanțele pe care instanța le consideră dovedite. Circumstanţele care au importantă pentru soluționarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretențiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.
30. În corespundere cu art. 6 paragraful 1 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi jurisprudenţa CtEDO, instanţele de judecată sunt obligate să motiveze hotărârile sale, care vor trebui să conţină circumstanţele cauzei constatate de instanţă, probele pe care se întemeiază concluziile referitor la admiterea sau respingerea acţiunii, alte chestiuni ce au fost soluţionate în cadrul judecării pricinii, legea materială şi/sau procedurală aplicată în cadrul judecării

pricinii, argumentele instanţei în caz de respingere a unor probe prezentate de participanţi etc.

31. Conform art. 373 Cod de procedură civilă, (1) Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. (3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. (5) Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. (6) Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor când consimte şi când hotărârea este atacată şi de alţi participanţi la proces.
32. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar invocate de părți şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
33. Or, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinîndu-se rolul determinant al concluziilor instanţei de apel, ultima are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare *(Hirro Balani vs Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).*
34. Articolul 5 alin. (1) Cod de procedură civilă declară, că orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.
35. În fapt s-a constatat că, OCN ÎCS ”Express Leasing & Microcredit” SRL a formulat prezenta acțiune în judecată către Mitrica Radu și Mitrica Mariana prin care a solicitat încasarea a datoriei și a plăților aferente rezultate din contractul de credit pentru consumatori nr. MI/19/I274 din 25 septembrie 2022.
36. Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță prin hotărârea din 01 decembrie 2023 a ajuns la concluzia de a admite integral acțiunea înaintată de OCN ÎCS ”Express Leasing & Microcredit” SRL**.**
37. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, Mitrica Radu a contestat-o cu apel.
38. Lecturând hotărârea instanței de fond, Colegiul civil o consideră neîntemeiată și pasibilă casării, având drept suport legal următoarele norme materiale.
39. Conform prevederilor art.9 alin.1) şi alin. 2), lit. a) Codul civil*,* drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile.Drepturile şi obligaţiile civile apar din contracte şi din alte acte juridice.

40. Conform art. 10 alin. (1) Cod civil, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile şi să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.
41. Potrivit art. 15 alin. (1) Cod civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.
42. Din suportul probator anexat la materialele cauzei rezultă că, între O.C.N. Î.C.S. „ Express Leasing & Microcredit" S.R.L. și Mitrica Radu a fost încheiat un contract de credit pentru consumatori nr. MI/19/I274 din 25 septembrie 2019, în temeiul căruia OCN ÎCS "Express Leasing & Microcredit" SRL s-a obligat să-i acorde lui Mitrica Radu un împrumut în sumă de 3000 dolari SUA, cu termenul de utilizare a împrumutului în 60 luni, până la data de 25.09.2024, iar ultimul s-a obligat să ramburseze suma împrumutului în rate conform graficului de achitare. (f.d. 5-8).
43. Valoarea totală a contractului de credit constituie suma de 6138, 15 USD (compusă din: 3000 USD - corpul împrumutului; 1821,15 USD - dobînda contractuală; 1197 USD - comisionul lunar de administrare și 120 USD – comisionul unic la acordarea împrumutului), care urma a fi restituită în 57 rate lunare, în termenii indicați în graficul de achitare.
44. Prin urmare, se atestă că între părțile litigante s-a stabilit un raport juridic în baza contractelor sinalagmatice în care fiecare dintre părți s-a obligat reciproc, astfel încât obligaţia fiecăreia din ele să fie corelativă obligaţiei celeilalte.
45. Aici, Colegiul reține că răspunderea civilă contractuală presupune un raport juridic obligațional, în temeiul căruia debitorul este ținut să-l despăgubească pe creditor pentru neexecutarea, sau executarea necorespunzătoare a obligațiilor prevăzute de contract.
46. Totodată, Colegiul civil reține că în scopul asigurării obligaţiunilor de rambursare a împrumutului a fost încheiat contractul de fidejusiune nr. 2066/2019/MIT/MIT din 25 septembrie 2019 cu Mitrica Mariana, care a garantat pentru Mitrica Radu faţă de împrumutător să execute obligaţiile acesteia.
47. La caz, se reiterează prevederile art.1628 alin.2) Cod Civil al RM, care indică că, fidejusiunea este obligaţia garantului (fidejusorul) asumată în folosul unui creditor cu scopul de a garanta obligaţia pe care debitorul o datorează creditorului (obligaţia garantată) şi care apare şi devine scadentă doar dacă apare şi devine scadentă obligaţia garantată.
48. În acest sens Colegiul Civil menţionează că, garanţiile sînt mijloacele juridice care conferă creditorului titularul dreptului prioritar faţă de alţi creditori în ceea ce priveşte urmărirea silită a unui bun determinat din patrimoniul debitorului, sau posibilitatea de a urmări şi o altă persoană care s-a angajat alături de debitor. Garanţiile au menirea de a contracara riscul pierderii ce rezultă pentru creditor din imposibilitatea debitorului de a rambursa creditul contractat.
49. Potrivit certificatului privind calculul datoriei pentru contractul de împrumut nr. MI/19/I274 din 25 septembrie 2019 prezentat de reclamant, datoria debitorului Mitrica Radu în baza contractului nomnalizat constituie 2098, 22 USD (f.d.20).

50. Astfel, nefiind onorate obligațiile de plată asumate prin contractul de credit nr. MI/19/I274 din 25 septembrie 2019, la data de 05 iulie 2023 reclamantul O.C.N. Î.C.S. „Express Leasing & Microcredit" S.R.L., a expediat în adresa pârâților notificarea prin care a solicitat achitarea datoriei în mărime de 2442, 20 dolari SUA, acordându-le termen până la data de 25.07.2023, notificări care însă nu au fost executate (f.d.21-22).
51. Înaintând prezenta acțiune, reclamantul O.C.N. Î.C.S. „Express Leasing & Microcredit" S.R.L a solicitat încasarea de la Mitrica Radu și Mitrica Mariana a datoriei în sumă totală de 2098, 22 Dolari SUA, formată din: plăți lunare restante – 927, 44 USD; împrumut declarat scadent -1000, 78 USD, dobânda de întârziere - 170 USD.
52. Astfel, se atestă că deși OCN ÎCS "Express Leasing & Microcredit" SRL a respectat în totalitate obligațiile contractuale, Mitrica Radu nu și-a onorat obligația de restituire a împrumutului conform graficului, neachitând integral ratele stabilite prin contractul nominalizat.
53. *Ab initio*, instanța de apel reține că, în conformitate cu art. 774 alin. 1) Cod civil, în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face.
54. Conform art. 775 alin. (1) Cod civil, debitorul şi creditorul trebuie să se comporte cu bună-credinţă la momentul naşterii, pe durata existenţei, la momentul executării şi stingerii obligaţiei.
55. Potrivit art. 776 Codul civil, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.
56. În corespundere cu art. 858, alin. (2) Codul civil, obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.
57. Conform prevederilor art. 1763 alin.1)-4) Cod civil, prin contractul de credit, o bancă sau o organizaţie de creditare nebancară (creditor) se obligă să pună la dispoziţia unei alte persoane (debitor) o sumă de bani ca împrumut, cu condiţia rambursării ei, a plăţii dobînzii şi a altor plăţi aferente, sau îşi asumă orice alt angajament de a achiziţiona o creanţă sau de a efectua o plată, de a prelungi termenul de rambursare a datoriei sau de a emite orice garanţii. Contractul de credit se încheie în scris. *Faţă de contractul de credit se aplică prevederile referitoare la contractul de împrumut în măsura în care regulile prezentului capitol nu prevăd altfel sau din esenţa contractului de credit nu reiese contrariul*. Dispoziţiile prezentei secţiuni se aplică împrumuturilor acordate de către bănci sau organizaţii de creditare nebancară, alte organizaţii care acordă credite în baza legii, precum şi împrumuturilor acordate prin intermediul platformelor de finanţare participativă.
58. Potrivit dispoziției de la art. 1242 alin. 1) din Codul civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părţi (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeaşi sumă sau bunuri de acelaşi gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au

fost date, iar conform prevederilor art. 1247 alin. (1) Cod civil, împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract.

59. Prin urmare, părțile fiind în relații contractuale, în virtutea cărora și-au asumat drepturi și obligații sinalagmatice, sânt responsabile în egală măsură de executarea acestora, reieșind din prevederile normelor legale precizate, în modul corespunzător și în termenii stabiliți, în conformitate cu prevederile Legii sau ale contractului.
60. Conform art.874 Cod civil, (1), în cazul în care, conform legii sau contractului, obligaţia este purtătoare de dobîndă, se plăteşte o dobîndă egală cu rata de bază a Băncii Naţionale a Moldovei aplicabilă conform alin.(2) dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată.
61. Potrivit art.1764 alin.(1) din Codul Civil, părțile contractului de credit pot conveni asupra unei dobânzi fixe sau flotante.
62. În conformitate cu art.1244 alin.(1) din Codul Civil, în baza contractului de împrumut, părțile pot prevedea și plata unei dobânzi, a cărei rată anuală nu poate depăși dublul ratei de referință CHIBOR înregistrată în ziua bancară anterioară datei în care părțile au stipulat rata dobânzii.
63. Aici, Colegiul remarcă faptul că, în baza contractului de credit nr. MI/19/I274 din 25 septembrie 2019, apelantul Mitrica Radu urma să ramburseze suma de 3000 USD (suma efectiv primită cu titlu de împrumut) și dobânda aferentă contractului în mărime de 1821, 15 USD, comision în sumă de 1197 USD și comision de acordare a împrumutului 120 USD, în total suma de 6 138, 15 USD.
64. În acest context, Colegiul reține prevederile art.1765 din Codul civil, potrivit cărora în afară de dobândă, părțile pot conveni asupra unui comision pentru serviciile prestate în legătură cu utilizarea creditului.
65. Conform art.3 din Legea nr.202 din 12.07.2013 privind contractele de credit pentru consumatori, costul total al creditului pentru consumatori îl reprezintă toate costurile, inclusiv dobînda, comisioanele, taxele şi orice alt tip de costuri pe care trebuie să le suporte consumatorul în legătură cu contractul de credit şi care sînt cunoscute de creditor, cu excepţia taxelor notariale; costurile pentru serviciile accesorii aferente contractului de credit, în special valoarea medie a primelor de asigurare, sînt incluse în cazul în care obţinerea creditului sau obţinerea acestuia potrivit clauzelor şi condiţiilor prezentate este condiţionată de încheierea unui contract de servicii.
66. Iar, conform prevederilor art.12 alin.(2) al aceluiași act normativ, costurilor aferente contului curent nu le sânt aplicabile interdicțiile prevăzute la alin.(1) lit. a). Costurile aferente contului curent trebuie să corespundă costurilor efective ale creditorului, să se limiteze la acoperirea acestora și să nu conducă la obținerea de venituri suplimentare pentru acesta.
67. Reiterând normele de drept citate supra, Colegiul civil ajunge la concluzia de a declara nulitatea clauzelor contractuale privind încasarea comisionului de administrare lunară în sumă de 21,00 USD în sumă totală de 1 197 USD ca fiind abuzive, în condițiile în care sunt clauze standard care nu au fost individual negociate.

68. Or, potrivit art.11 alin.(1) din Codul civil, buna-credință este un standard de conduită a unei părți, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere și luarea în cont a intereselor celeilalte părți la raportul juridic.
69. În temeiul art.775 alin.(1) din Codul civil, debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației. Iar, conform alin.(2) al aceluiași articol, este nulă clauza prin care se derogă de la dispozițiile alin.(1).
70. Conform art. 328 alin.(l) şi alin.(2) Cod civil, nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată, atît pe cale de acţiune, cît şi pe cale de excepţie, de orice persoană care are un interes născut şi actual. Instanţa de judecată este obligată să o constate din oficiu după ce a ascultat opiniile participanţilor la proces. Nulitatea absolută nu poate fi înlăturată prin confirmarea de către părţile actului lovit de nulitate sau succesorii acestora.
71. Potrivit dispozițiilor art. 329 alin.(l) şi (2) Cod civil, în contractele cu consumatorii sunt nule clauzele abuzive, precum şi clauzele prin care se derogă de la dispoziţiile legale de la care este interzis a se deroga în detrimentul consumatorului (nulitatea de protecţie). Nulitatea de protecţie operează doar în măsura în care avantajează consumatorul.
72. Conform art. 1072 alin.(l) Cod civil stabileşte că, într-un contract dintre un profesionist şi un consumator, clauza care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă dacă este propusă de către profesionist şi dezavantajează considerabil, contrar bunei credinţe, consumatorul.
73. Conform prevederilor art. 1075 Cod civil, la evaluarea caracterului abuziv al unei clauze contractuale în sensul art. 1072 alin.(l), art. 1073 şi 1074 se va ţine cont de: a) respectarea obligaţiei de transparenţă prevăzută la art. 1071; b) natura obiectului contractului; c) circumstanţele determinante în cadrul încheierii contractului; d) celelalte clauze contractuale; şi e) clauzele cuprinse în orice alt contract de care depinde contractul.
74. Art. 1076 alin.(l), (2), (3) CC, stipulează că clauza abuzivă este lovită de nulitatea absolută. Această nulitate de protecţie operează doar în măsura în care anularea clauzei avantajează partea care nu a propus clauza abuzivă, iar în cazul în care partea care nu a propus clauza abuzivă este un consumator, instanţa de judecată este obligată să invoce nulitatea din oficiu.
75. Conform art.1077 alin.(1) pct.4) lit. a) din Codul civil, sânt considerate abuzive clauzele care nu au fost negociate individual și au ca obiect sau efect, faptul că contractul generează obligații în sarcina consumatorului, dar nu generează obligații în sarcina profesionistului.
76. Conform art. 1077 alin. (1) pct. 3) din Codul Civil, sînt considerate abuzive clauzele care nu au fost negociate individual și au ca obiect sau efect - obligarea consumatorului de a respecta clauze cu care acesta nu a avut posibilitatea reală să se familiarizeze înainte de încheierea contractului.

77. Conform art. 1079 din Codul Civil, într-un contract dintre un profesionist și un consumator, clauzele indicate la art. 1077 alin. (1) pct. l)-3) sînt considerate abuzive chiar dacă ele au fost negociate individual cu consumatorul.
78. Conform art. 3 din Directiva 93/13 CEE, o clauză contractuală, nefiind negociată în mod individual cu consumatorul, este abuzivă, în cazul în care creează, contrar cerințelor de bună-credință, prin ea însăși sau împreună cu alte prevederi din contract, în detrimentul consumatorului, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților care decurg din contract. Se consideră întotdeauna că o clauză nu a fost negociată individual, atunci când a fost inclusă de către comerciant în prealabil și, din acest motiv, consumatorul nu a avut posibilitatea de a influența conținutul ei.
79. În corespundere cu art.1081 alin. (4) din Codul civil privind domeniul de aplicare a clauzelor abuzive, relevă că orice clauză contrară dispozițiilor prezentului capitol este lovită de nulitate absolută.
80. La caz, Colegiul atestă că, în contractul de credit nr. MI/19/I274 din 25 septembrie 2019 au fost stipulate următoarele prevederi contractuale: pct. 2.6 ”Pentru serviciile prestate de Creditor în legătură cu utilizarea de debitor a împrumutului, debitorul lunar plătește creditorului comision de administrare a împrumutului, indicat în graficul de plăți și care se include în plata lunară”.
81. Prin urmare, ținând cont de faptul că contractul nominalizat este de adeziune, or, acesta a fost formulat din timp de către reclamant/intimat pentru o multitudine de potențiali clienți și propus și încheiat fără posibilitatea de negociere, clauzele prevăzute în contractul de credit nr. MI/19/I274 din 25 septembrie 2019, la pct. 2.6 (condiții generale) care prevăd încasarea comisionului de administrare lunară în sumă de 21.00 USD sunt în detrimentul consumatorului, acestea fiind contrare și cerințelor de bună-credință, nu au fost negociate individual cu apelantul/pârât clauzele respective, fiind apreciate ca abuzive. Iar, caracterul abuziv al unei clauze contractuale este temei de declarare a nulității absolute a unor astfel de clauze.
82. La caz, s-a constatat cu certitudine că contractul nominalizat este un contract de adeziune cu clauze standard, care nu a fost negociat cu consumatorul și astfel, contrar argumentelor invocate de către intimat/reclamant, Colegiul califică ca fiind nejustificată legal perceperea unui comision, în cazul în care constituie prevederi contractuale standard.
83. Or, comisionul calculat şi perceput lunar, disimulează, de fapt, un procent consistent de dobîndă care a fost prevăzută în contract, mărind artificial costul efectiv al împrumutului şi, în plus, creînd întreprinderii un avantaj concurenţial contrar uzanţelor de bună credinţă faţă de celelalte întreprinderi.
84. Acest comision de 21.00 USD lunar, nu reprezintă altceva decât o dobândă camuflată care, pe lânga faptul că lezează interesele economice ale clientului, aduce atingere şi mediului concurențial al întreprinderii, prin prezentarea unor dobânzi doar aparent minime, dar care, de fapt, disimulează un spor din dobândă sub denumirea de comision.
85. Totodată, disimularea unei părţi a dobânzii sub denumirea de comision este o dovadă absolută convingătoare a relei credinţe a întreprinderii care percepe astfel de

comisioane, întrucât, reprezintă o modalitate de inducere în eroare a clienţilor (consumatorilor), prin prezentarea eronată de dobînzi.

86. Astfel, se constată că, suma calculată în mărime de 1197 USD, cu titlu de comision, este una nerezonabilă și neproporțională în raport cu datoria de bază.
87. Suplimentar, Colegiul menționează că prevederea în lege a clauzei privind perceperea comisionului, în sine, ca şi stipularea ei în contract - nu înlătură caracterul abuziv al clauzei contractuale respective, în situația în care aceasta intră sub incidența art. 1076 Cod civil.
88. Colegiul notează că creditorul/intimat a definit vag în contract MI/19/1274 din 25 septembrie 2019 comisionul pentru prestarea serviciilor în legătură cu utilizarea de către debitorul/apelant a împrumutului acordat.
89. Este de remarcat că creditorul urmează să furnizeze servicii care constituie o contraprestație și care să justifice perceperea acestui comision/taxe, în plus, redactarea acestor clauze să nu fie lipsită de claritate. Cuprinsul contractului urmează să conțină precizări, cu privire la fundamentul perceperii acestuia, destinației acestuia, să conțină în mod transparent motivele care justifică remunerația corespunzătoare acestui comision, în condițiile în care se contestă că creditorul este obligat să furnizeze o contraprestație reală, pentru a obține comisionul menționat. În lipsa acestor precizări, clauza privind comisionul, este abuzivă, deoarece nu generează obligații pentru profesionist.
90. În această ordine de idei, Colegiul atestă că potrivit art. 1765 din Codul Civil, comisionul se percepe pentru *serviciile prestate* în legătură cu utilizarea creditului.
91. Astfel, pentru a pretinde plata comisionului creditorul urmează să presteze servicii debitorului, iar clauzele care prevăd plata comisionului să conțină motivele încasării acestui comision și serviciile prestate contra acesta.
92. În speță însă, administrarea contractului a presupus doar monitorizarea respectării de către creditor a condițiilor contractului, manifestată prin efectuarea de către debitor a plăților în termen. În acest sens, instanța consideră că nu pot fi stabilite și pretinse comisioane pentru acțiuni care îi sunt caracteristici creditorului, or acesta este obligat să respecte prevederile legale fiscale, contabile, cu privire la organizațiile de creditare, fapt ce presupune că acesta duce contabilitatea, monitorizează încasările și le reflectă.
93. Prin urmare, debitorul nu beneficiază de vreun serviciu și nici nu primește vreo contraprestație în schimbul comisionului achitat.
94. Raportând dispozițiile legale relevate la circumstanțele speței, Colegiul constată că clauza contractuală care prevede comisionul este abuzivă, adică pct. 2.6. din condițiile standard privind acordarea creditului nebancar persoanei fizice din contractul nr. MI/19/I274 din 25 septembrie 2019 și pe cale de consecință, este lovită de nulitate absolută.
95. Subsecvent, Colegiul reține că evaluarea clauzelor contractuale și decizia finală asupra faptului că acestea sunt sau nu recunoscute, ca fiind abuzive, se efectuează de către instanța de judecată.
96. În continuare, Colegiul atestă că odată ce prin prezenta decizie, s-a declarat nulă clauza privind comisionul prevăzută la pct. 2.6, Colegiul civil, prestațiile efectuate în

temeiul acestei clauze, urmează a fi deduse din suma corpului împrumutului restant și a dobînzii contractuale restante, ce urmează a fi achitată de debitor.

97. Astfel, suma finală care urmează a fi achitată de către apelant cu titlu de datorie este 893, 60 dolari SUA, or, în temeiul contractului de credit MI/19/I274 din 25 septembrie 2019, apelantul Mitrica Radu la situația din 15.09.2023 a achitat în contul creditorului, în total suma de 3 927, 55 USD, fapt ce se confirmă prin calculul datoriilor anexat la materialele dosarului (f.d.20 verso).
98. Astfel, în cazul în care apelantul Mitrica Radu nu și-a onorat obligațiile de plată a sumei indicate cu titlu de împrumut și dobîndă în sumă totală de 4821,15 dolari SUA, Colegiul consideră necesar de a încasa în mod solidar de la Mitrica Radu și Mitrica Mariana în beneficiul reclamantului O.C.N. Î.C.S. „Express Leasing & Microcredit" S.R.L. datoria contractuală în mărime de 893, 6 dolari SUA, conform următorului calcul: 4821, 15 (suma datorată cu titlu de împrumut și dobîndă contractuală – 3927, 55 (sumă efectiv achitată) = 893,6 dolari SUA, iar în rest pretențiile din acțiune privind încasarea diferneței datoriei contractuale solicitate urmează a fi respinse ca fiind neîntemeiate.
99. În ceia ce privește pretenția privind incasarea dobînzii de întîrziere în sumă de 170 USD, Colegiul o v-a respinge ca neîntemeiată, or, la materialele cauzei nu a fost anexat un calcul clar a sumei solicitate, ce ar cuprinde informația privind datoria pentru care s-a calculat dobînda de întîrziere, precum și perioada de întîrziere.
100. Cu referire la încasarea cheltuielilor judiciare, instanța de apel reține că, potrivit art. 82 Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.
101. În conformitate cu art. 94 alin.(1) și (3) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului - proporțional părţii respinse din pretențiile reclamantului. Prevederile alin. (1) şi (2) se aplică şi la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în instanță de apel, în instanță de recurs şi în cadrul revizuirii.
102. Prin prisma normelor enunțate, având în vedere admiterea parțială a acțiunii înaintate de OCN ÎCS „Express Leasing & Microcredit" SRL, Colegiul consideră necesar a încasa în mod solidar de la Mitrica Radu și Mitrica Mariana și suma de 699, 78 lei cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea acțiunii, proporțional pretențiilor admise.
103. Astfel, Colegiul judiciar constată că prima instanţă nu a dat o apreciere obiectivă şi justă probelor administrate, nu a constatat şi elucidat pe deplin toate circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinii şi incorect a aplicat normele de drept material şi procedural, adoptând o hotărâre neîntemeiată.
104. Reieșind din cele constatate mai sus, instanța de apel admite cererea de apel declarată Mitrica Radu, casează integral hotărârea judecătoriei Soroca, sediul central din 01 decembrie 2023 cu emiterea unei noi hotărâri prin care admite în parte cererea de chemare în judecată înaintată de OCN ÎCS "Express Leasing & Microcredit" SRL.

105. În conformitate cu prevederile art. 385 lit. „c” CPC al RM, colegiul civil

Decide:

Admite apelul declarat de apelantul Mitrica Radu.

Casează integral hotărârea Judecătoriei Soroca sediul Central din 01 decembrie 2023, cu emiterea unei noi hotărâri după cum urmează:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată înaintată de OCN ÎCS ”Express Leasing&Microcredit” SRL către Mitrica Radu și Mitrica Mariana, privind încasarea datoriei.

Se incasează în mod solidar de la Mitrica Radu și Mitrica Mariana în beneficiul OCN ÎCS ”Express Leasing&Microcredit” SRL, conform contractului de credit nr. MI/19/I274 din 25.09.2019 și contractul de fidejusiune nr. 21066/2019/MIT/MIT din 25.09.2019, datoria contractuală în mărime de 893, 6 (opt sute nouăzeci și trei, 6) dolari SUA sau echivalentul în lei conform cursului oficial al Băncii Naţionale a Moldovei la momentul executării deciziei și taxa de stat în partea admisă din acțiune în sumă de 699, 78 (șase sute nouăzeci și nouă,78) lei.

În rest, pretențiile din acțiune privind incasarea diferenței datoriei contractuale solicitate, se resping ca neîntemeiate.

Decizia este definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

Președintele ședinței,
Judecătorul **Natalia Chircu**

Judecătorii: **Ivan Parii** **Dumitru Corolevschi**